

Från bröllopslakan till "giveaways"

● Bröllopslakan från 1700-tal möter militärvästar och textila skulpturer. När Maglegårda öppnar sin utställning "Textil - från förr och nu" ryms allt från brudkläder till hästtäckan och handduksskulpturer.

MAGLEHEM. Vid entrén till Maglegårda konsthall hänger det särkar på rad, vita, stärkta, med bärarens initialer och brodyrer. Därefter kommer livstycken, små och större.

Långt in i lokalen möter de sin nutida spegel och kontrast: militärvästar med ditsydda textiltetiklar – eller om det är bröst: ett verk av lokala konstnären Malin Schönbeck. Det var hon som kom upp med idén till utställningen på Maglegårda, att lyfta fram den hantverkskonst som samlats här i generationer.

Nu är utställningen "Textil - från förr och nu" färdig och består av hantverksföremål från tre gårdar i Maglehem/Olseröd. Dessa föremål, varav brudlakan från 1700-talet hör till de äldsta, möter Malin Schönbeck och Anna Örte-

mos moderna konstverk.

Det är till övervägande stor del kvinnornas hantverkskonst som visas på utställningen: örngott, kuddar, dukar, knypplade spetsar, bonader och dräkter. Det kan finnas en genusbetingad förväntan i det, menar Malin Schönbeck och Anna Örtemo. En konstnär som är kvinna och arbetar med textila material förutsätts ofta vara hantverksskicklig, på ungefär samma nivå som de kvinnor som skapat utställningens äldre föremål.

– Men jag är bildkonstnär, säger Anna Örtemo medan Malin Schönbeck visar på sin skulptur av stora tygbollar och berättar att hon kan de få handgrepp som räcker för att skapa en textil skulptur, inte mer.

Från utställningens

öppna linneskåp med sina vita manglade spetslakan till dagens textila masstextilindustri löper det ändå en tråd. Åtminstone om vi ska se till hur Schönbeck valt att formge sin skulptur av handdukar med blå spännband runt och Örtemo i sin installation av färgade och paketerade handdukar kommenterar tidens gång. Verket kallar hon "Giveaway".

– Det går att köpa en sådan kasse med handdukar på loppis för kanske 150 kronor, säger, Malin Schönbeck.

Utställningen på Maglegårda har vernissage nu på torsdag med Lena Alebo, chef för Österlen museum, närvarande. På Maglegårdas gård kommer det också att finnas ett tält med workshops för barn.

SIGRID NURBO

En så kallad "hävert" tillhörande Hallagården i Olseröd. Med hjälp av en hävert kunde man dra sig upp ur sängen.

Anna Örtemos installation "Landskap" som tidigare - fast i annan form - har varit utställt på bland annat Liljevalchs.

FAKTA

Gårdarna

Utställningen har föremål från följande gårdar:

Maglehem, nr. 7, Sven-Axel och Ruth Nilsson:

Gården har varit i släktens ägo sedan 1827 och idag är det femte generationen som driver och äger gården. Släkten härstammar från Böke Mölla, Vittsköfle socken.

Olseröd 1, "Hallagården", Bo och Barbro Thell.

Denna gård flyttades 1840 från centrala Olseröd, vid vägkorset, ner till nuvarande läge. Gården har varit i samma släkts ägo i mer än 200 år.

Ingemar och Gull-Britt Olsson, Maglehem nr 5, "Maglegårda".

Denna gård flyttades vid enskiftet 1861 från centrala Maglehem, vid kyrkan, upp till sin nuvarande plats. Det är fjärde generationen som äger och brukar gården. Ingemar Olssons farfars far var första ägaren i släkten.

Malin Schönbecks textila skulptur. I bakgrunden konstnären Anna Örtemo.

FOTO: LASSE OTTOSSON

Textil från flera århundraden

KULTUR / SIDAN 6

Utställningen "Textil - förr och nu" visas på Maglegårda från och med den 23 juni. Bo och Barbro Thell från Hallagården medverkar med flera konsthantverk.

FOTO: LASSE OTTOSSON

2 x Sommarutställningar i Maglehem

BESÖKSMÅL. Maglehems Kulturförening och Blåherremöllas Vänner välkomnar till två utställningar i Maglehem i sommar.

Torsdagen den 23 juni är det vernissage för två utställningar, dels Textil från förr och nu på Maglegården i Maglehem dels Gåramålningar från förr och nu på Blåherremölla.

Textil från förr

Den första utställningen Textil från förr och nu på Maglegården i Maglehem visar gömda skatter av textilier från tre gårdar. Det är Olseröd nr 1 Hallagård, som ställs ut av Barbro och Bo Thell, samt Eivor Karlsson. Dessutom är det Maglehem nr 5, Maglegården, som ställs ut av Gull-Britt och Ingemar Olsson och Maglehem nr 7, som ställs ut av Rut och Sven-Axel Nilsson.

De båda konstnärerna Malin

Kudde, rölakan med "duskor" som kantbitar från tidigt 1800-tal med djurmotiv i andspunnet lin. Baksidan i rosengång. Från Hallagård, Olseröd nr 1, ägare Barbro och Bo Thell.

Schönbeck och Anna Örtemo visar aktuell textilkonst som en replik till den gamla allmogekonsten. Malin och Anna har sedan uppväxten haft en nära relation till textilbrukskonst och återkommer ofta i sina konstnärliga uttryck till textila

Den välkända Møllegården mellan Maglehem och Brostorp. Välvilligt utlånad av Birgitta Hjalmarsson, Svalekroken.

material. De använder både begagnade och nya textilier som bearbetas och återbrukas i skulpturer och installationer.

Vernissage är det torsdagen den 23 juni klockan 13.00 och då inviger museichef Lena Alebo utställningen.

Övriga öppettider är 25 juni-3 juli klockan 11.00 - 16.00.

25 juni klockan 15.00 visar före detta läns-hemslöjds-konsulenten Barbro Nyberg och berättar runt föremålen från gårdarna som finns med på utställningen.

Workshop för barn och vuxna
25-26 juni samt 2-3 juli leder Karin Persson en tillverkande workshop för barn och vuxna i textila material. För mer information och tider se Kristianstadsbladet.

27 juni klockan 16.00 berättar konstpedagog Gunilla Jones om sitt intressanta projekt för äldre, med utgångspunkt i textila material.

Gåramålningar

Den andra utställningen heter Gåramålningar från förr och nu och vernissagen är från torsdagen 23 juni klockan 15.00 på Blåherremölla. Sven Jensén, ordförande i Skånes Hembygdsförbund inviger utställningen.

Öppettider i Blåherremölla är 23 juni till 3 juli klockan 11.00-17.00 och därefter fram till 14 augusti är det öppet lördagar och söndagar mellan klockan 11.00 och 17.00.

KONST

Textila minnen

■ Brudlakan från 1700-talet kontra handgjorda spetsar fasthäftade i en minimalistisk komposition. Allt medan garnet sväller i handfärgade klasar likt ett gigantiskt knippe virkade testiklar. "Textil - från förr och nu" kallar Maglehems kulturförening sommarens utställning på Maglegården (tom 3/7).

En skatt av bevarade allmogetextilier och dräkter från tre av bygdens anrika gårdar, möter Anna Örtemos och Malin Schönbecks konst. Båda är verksamma på Österlen, och förhåller sig till det textila arvet och materialet. Men jämfört med folkkonstens tidskrävande handarbete är deras ingång kritisk, sinnlig och experimentell. Örtemo låter sin virkning av restgarn lekfullt löpa över väggen likt ett geometriskt landskap. I kontrast till det förlutnas vita barnsårkar arbetar Schönbeck med militärens avlagda underkläder, som i lika hög grad bär minnen av kroppar och liv.

Inte minst fascinerar gårdarnas magnifika dukar och täcken. Med intrikata rutor i lysande orange och violett, förbehåder linneduken från sekelskiftet 1900 ungerske Victor Vasarelys svindlande 60-talstopkonst, medan andra 1800-talsmönster föregår den abstrakta konstens geometri. Det möte som pågår i Maglegårdas gamla grissall visar sig rymma oväntat många spår.

CAROLINA SÖDERHOLM

kopiskt nog att tänka sig ett verkligt av, levande och oförstört. Drömmen i det perfekta, välbalanserade sam-

TORS DAG 30 JUNI

KRISTIANSTAD

BIO

Kosmorama:

Salong 1: Independence day 2, tor kl 17.45 och 20.45.

Salong 2: Livet efter dig, tor kl 17.45. Central Intelligence, tor kl 20.45.

Salong 3: Now you see me 2, tor kl 17.45. Conjuring 2, tor kl 20.45.

Salong 4: Alice i Spegellandet, tor kl 17.45. The Nice guys, tor kl 20.45.

Salong 5: Warcraft, tor kl 17.45. Independence day 2, tor kl 20.50.

Salong 6: X-Men apocaypse, tor kl 17.45. Now you see me 2, tor kl 20.50.

Filmmuseet: Carol kl 14. Fri entré.

MUSIK

Sommarmusik: Med Ellen och Martin, sång och gitarr. Färlövs kyrka 19:00 - 20:00

Musikaliska strandhugg: Glad jazz och svensk folkton med Badortsbandet och gästsolist Malin Östh i Tivoliparken kl 19.

EVENEMANG

Erikshjälpen Second Hand: Öppet tis, tors kl 12-18, lör kl 11-15. Inlämning av gåvor mån-fre kl 8-15.30.

Inkas i Blom: Besök "Dungen", husvagnscafeet med kaffe o kaka, glass. Trädgårdskonst och klematis. Öppet tor-sön kl 13-18.

Anna Örtemos installation "Landskap" ingår i utställningen "Textil från förr och nu" på Maglegårda i Maglehem.

FOTO: LASSE OTTOSSON

med oss på naturums takterrass. naturum vattenriket 08:30

Sommarcafé: Vi fikar, kryssar, går tipspromenad m.m För-samlinghemmet i Färlöv 14:00 - 16:00

öppet kl 11-17 varje dag, där-efter lör-sön kl 11-17.

Järnvägs museet: En god resa - svenska restaurang-vagnar genom tiderna, t o m 31 augusti. Öppet dagligen fr o m 30 juni kl 12-17.

Rathckegården: Irene Håkansson, t o m 14 augusti. Öppet mån-fre kl 10-18, lör-sön kl 10-16.

BROMÖLLA

BIO

t o m 14 augusti. Öppet tis-fre kl 10-18, lör-sön kl 12-16.

HÄSLEHOLM

BIO

Parkbiodreferna: Livet efter

Vandringarna är ca 1 - 3 km långa och alltid tillgängliga. Kartor för respektive vandring finns vid välkomstskylten. Pris: 50 kr per person (barn/ ungdom 20 kr) inklusive karta. 7 km norr om Glimåkra

Gåramålningar på konstkritikern Dennis Dahlqvist allmogemuseum på gården i Gärarp söder om Tomelilla.

FOTO: MARK HANLON/ARKIV

Från Berlin till bondekonst

Utställningen "Textil - från förr till nu" heter årets utställning i Maglehem kulturförenings regi. Tre gårdar, som gått i arv i generationer, medverkar med föremål.

MAGLEHEM/OLSERÖD.

Maglehems kulturförening har tidigare visat verk av konstnärer från storstäderna Moskva och Berlin. Men i år blir det en hemresa till bönderna och byn. Föreningen har i utställningen "Textil-från förr till nu", valt att låta dåtid och nutid mötas. Utställningen sker på Gamlegårda "konsthall" i Maglehem.

- Tre av de större gårdarna i Maglehem och Olsreröd deltar i det här konstprojektet. Det finns mycket textilier och andra föremål som stannat kvar här, säger Gösta Eklund, ordförande i föreningen, och berättar att gårdsföremålen kan ha nått fem olika generationer i samma släkt och bara tagits ur sina kistor och gömmer någon gång per år. Nu - kanske för första gången på århundraden - lämnar de tillfälligt sina hem.

Allmogekonst och brukskonst. Så hette det inte på 1600-talet, även om gårdsfolket och hantver-

"Det finns mycket textilier och andra föremål som stannat kvar här."

GÖSTA EKLUND
ordförande i Maglehems kulturförening

ningskatalog den här gången som vi gjorde under "Berlin" men varje verk kommer få en liten verksbeskrivning med år och vilken teknik det är gjort i, säger Gösta Eklund.

De medverkande gårdarna är Olsreröd nr 1, "Hallagård" och Maglehem 7. Maglegårda deltar också själva med sin gårdskonst i utställningen som öppnar 23 juni.

Samma dag i samma by öppnar också Blåherremöllas vänner sin utställning med gårdstema. På utställningen "Gåramålningar - från förr till nu" kommer flera tavlor föreställande gamla gårdar från Maglehem- och Olsrerödstrakten visas. Gåramålningar är en slags naiv, charmig detaljrik folkkonst som hade sin storhetstid under slutet av 1800-talet och fram till mellan-

Ingmar Melin med en av gåramålningarna från Lyngsjö Mölla. Till vänster bland annat en vy från Olsreröd.

FOTO: LASSE OTTOSSON

Gårdagens gårdskonst på nytt

Telefonen har gått varm hos Ingmar Melin, ägare av fastigheten Blåherre Mölla och aktiv i hembygdsföreningen Blåherremöllas Vänner efter att temat för kommande utställningen på möllan blivit känd.

"Vi har fått in alla dessa fantastiska verk. Det är så man ryser."

INGMAR MELIN

BLÅHERREMÖLLA. "Gåramålningar - från förr till nu" - heter utställningen som öppnar nu på torsdag på Blåherremölla. Målningarna har hittat fram bland annat genom en liten efterlysning i Maglehems Frivilliga Brandkärs Tidning.

- Vi har fått in alla dessa fantastiska verk. Det är så man ryser, säger Ingmar Melin.

På väggarna hänger målningar av flera av traktens gårdar. Ett par exempel är: Bossagården i Hörred, Skaddegården i Degeberga, Stora Juleboda gård och flera motiv från Brösarp, Maglehem och Olsreröd. Det går att se vilka gårdar målarna stannat länge på, menar Ingmar Melin och visar bland annat på ett mindre hus på Frisebodavägen som inte kan ha ägts av så bemedlat folk.

- Men se på detaljerna. Här har de velat stanna

slutet av 1800-talet till mellankrigstid, men benämningen myntades först år 1970.

- Här ser du Maglegårda men de har vridit till perspektiven rätt rejält. Allt för att kunden ska vara nöjd, visar Ingmar Melin och förklarar att det målningar som har djur och människor är de som kostat mest.

Och en bild ljuger - i dessa fall ofta eftersom gåramålarna målade dit motiv efter kundens önskemål. Den flitige målaren Fritz Altenburg (1887-1968), som tros ha porträtterat över 1 000 olika gårdar, lär - liksom sina kollegor - ha målat dit både det ena och det andra som aldrig funnits i närheten av gårdarna för den som betraktade dem dagligdags. Altenburgs danske far grundade en cirkus och därför kom han och familjen att resa runt mycket.

konst. Så netet det inte på 1600-talet, även om gårdsfolket och hantverkarna säkert såg skönheten och aktade flera av föremålen de hade i sin ägo. Maglehems kulturförening menar att det finns ett ökat intresse för den här sortens konst. Hantverk, slöjd, brukskonst och allmoge har renässansperiod just nu och nutida konstnärer låter sig inspireras.

De allra äldsta konstverken, de från 1600-talet, möter på Gamlegårda modern konst av de lokala konstnärerna Malin Schönbeck och Anna Örtemo som arbetar mycket just med textil.

- Vi kommer inte trycka upp någon utställ-

nade sin största tid under slutet av 1800-talet och fram till mellankrigstid. De är inte sällan utförda av kringvandrande självlärda målare som erbjöd sina tjänster mot pengar eller kanske mat.

Gåramålarna, ett skåniskt ord, jobbade ofta med sin pensel som en photoshoppande modelltidningsfotograf. Gårdarnas avbilder kan alltså se bättre ut än vad originalen gjorde. Var gårdsfönstren utan gardiner målades de dit, på samma sätt som träd och flaggstänger kunde bli ditmålade. Tavelramarna kan också göra att den porträtterade gården framstår som något guldkantat.

SIGRID NURBO

stannat länge på, menar Ingmar Melin och visar bland annat på ett mindre hus på Frisebodavägen som inte kan ha ägts av så bemedlat folk.

- Men se på detaljerna. Här har de velat stanna länge och kanske fått bra, god mat och uppehälle.

- Och se på flygfotot här, färgen har gulnat betänkligt medan målningen är precis lika fin i färgen, visar Ingmar Melin och jämför hur samma gårds målning och fotografi åldrats.

De tre gårdarna som medverkar i utställningen "Textil- från förr till nu" på Maglegårda har också alla någon gång blivit porträtterade av så kallade gåramålare. Gåramålarna var kringvandrande - ofta självlärda - konstnärer som gick från by till by, lät arbetet med penseln förtjäna uppehälle. Gåramålarna hade sin glansperiod under

i närheten av gårdarna för den som betraktade dem dagligdags. Altenburgs danske far grundade en cirkus och därför kom han och familjen att resa runt mycket.

Gåramålningarna levde under en period en undanskymd tillvaro, men med ett nyväckt intresse för allmogekonst har de åter blivit intressant för en större publik.

När Ingmar Melin frågat efter dem har de kommit fram ur både lador och vrår.

När utställningen öppnar på torsdag kommer där finnas en uppmaning att fylla på med kunskap och information om de gårdar och målningar som hänger på väggarna.

Nästa utställning på Blåherremölla ska bestå av gamla kartor. Men det blir förmodligen först nästa år.

SIGRID NURBO

ÖSKG ställer ut i Maglehem.

Textil från förr och nu

■ Maglehems Kulturförening och Blåherremöllas Vänner välkomnar till två utställningar i Maglehem.

Textil från förr och nu på Maglegården i Maglehem

Torsdag den 23 juni är det vernissage och klockan 13 inviger museichef Lena Alebo utställningen.

Utställningen visar skatter från tre gårdar och Malin Schönbeck och Anna Örtemo, båda medlemmar i ÖSKG, visar

aktuell textilkonst som en replik till den gamla allmogekonsten.

De har båda sedan sin uppväxt en nära relation till textilbrukskonst och återkommer ofta i sina konstnärliga uttryck till textila material. De använder både begagnade och nya textilier som bearbetas och återbrukas i skulpturer och installationer.

Ambitionen med utställningen är att knyta an till ett ökat intresse och nyfikenhet kring allmogekonst, brukshantverk, hemslöjd samt till dagsaktuella

textila konstnärliga uttryck.

Öppet 24 juni - 3 juli klockan 11 - 16.

Gåramålningar från förr och nu på Blåherremölla

Torsdagen den 23 juni är det vernissage och klockan 15 inviger Sven Jensén, ordförande i Skånes Hembygdsförbund, utställningen.

Öppet: 25 juni - 14 augusti, 25 juni - 3 juli klockan 11 - 17 och därefter lördagar och söndagar till och med den 14 augusti.

KONST

Textila minnen

■ Brudlakan från 1700-talet kontra handgjorda spetsar fasthäftade i en minimalistisk komposition. Allt medan garnet sväller i hudfärgade klasar likt ett gigantiskt knippe virkade testiklar. "Textil - från förr och nu" kallar Maglehems kulturförening sommarens utställning på Maglegårda (tom 3/7).

En skatt av bevarade allmogetextilier och dräkter från tre av bygdens anrika gårdar, möter Anna Örtemo och Malin Schönbecks konst. Båda är verksamma på Österlen, och förtämler sig till det textila arvet och materialet. Men jämfört med folkonstens tidskrävande